

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Центр професійної та післядипломної освіти
Кафедра управління імені Олега Балацького

Наказ ректора про
затвердження теми

Шифр _____
До захисту допускається»
завідувачка кафедри
_____Г.О.Швіндіна

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему

«Організаційні засади забезпечення доступу до публічної інформації
органами державної влади в Сумській області»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»
освітньо-професійна програма «Державна служба»

Студента гр. ДСмз-91/1

Базарової Г.Г.

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр.

Кваліфікаційна робота магістра містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання
на відповідне джерело _____Базарова Г.Г.

Науковий керівник

к.е.н., професор Кислий В.М.

Суми - 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Центр професійної та післядипломної освіти
Кафедра управління імені Олега Балацького

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

« _____ » _____ 20 _____ р

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА
за спеціальністю

281 Публічне управління та адміністрування (Державна служба)
студенту групи ДС.мз.91/1
Базаровій Ганні Геннадіївні

1. Тема роботи «Організаційні засади забезпечення доступу до публічної інформації органами державної влади в Сумській області»
затверджена наказом по СумДУ № _____ від _____ листопада 2020 р.
2. Термін подання студентом закінченої роботи 10 грудня 2020 р.
3. Мета кваліфікаційної роботи: аналіз організаційних засад забезпечення доступу до публічної інформації в органах влади та розроблення пропозицій щодо підвищення ефективності реалізації права на доступ до публічної інформації.
4. Об'єкт дослідження: суспільні відносини, що виникають у сфері доступу до публічної інформації.
5. Предмет дослідження: правові, теоретичні, науково – методичні основи організації забезпечення доступу до публічної інформації.
6. Кваліфікаційна робота виконується на матеріалах:
Конституції України; Кодексі адміністративного судочинства України; Кримінальному кодексі України; Законів України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 р., «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 р., «Про захист персональних даних» від 1 червня 2010 р., «Про державну таємницю» від 21 січня 1994 р., «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» від 23 вересня 1997 р.; «Про відкритість використання публічних коштів» від 11 лютого 2015 р.; «Про звернення громадян» від 2 жовтня 1996 р.; «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» від 23 грудня 1997 р.; «Про статус народного депутата України» від 17 листопада 1992 р; Постанов Кабінету Міністрів України «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» від 4 січня 2002 р. № 3; «Про затвердження граничних норм витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію» від 13 липня 2011 р. № 740; «Питання системи обліку публічної інформації» від 21 листопада 2011 р. № 1277; «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» від 21 жовтня 2015 р.

№ 835; «Деякі питання оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних» від 30 листопада 2016 р. «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо відкритих даних» від 17 квітня 2019р. № 409; Постанов Пленуму Вищого адміністративного суду України «Про практику застосування адміністративними судами законодавства про доступ до публічної інформації» від 29 вересня 2016 р.; Указів Президента України «Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації» від 5 травня 2011 р. № 547/2011; щорічної статистичної звітності Сумської обласної державної адміністрації, положення про структурний підрозділ Сумської ОДА – Положення про Департамент культури, інформаційної політики та туризму Сумської обласної державної адміністрації (Управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю).

7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

№ пор.	Назва розділу	Термін подання
Розділ 1	Теоретичні засади доступу до публічної інформації	10.11.20 р.
Розділ 2	Забезпечення доступу до публічної інформації в Україні	20.11.20 р.
Розділ 3	Організація забезпечення доступу до публічної інформації в органах виконавчої влади Сумської області	07.12.20 р.

Зміст завдань для виконання поставленої мети кваліфікаційної роботи магістра:

У розділі 1 студент має дослідити правові, теоретичні та науково-методичні засади доступу до публічної інформації.

У розділі 2 студент має провести аналіз сучасного стану забезпечення доступу до публічної інформації в Україні.

У розділі 3 студент має запропонувати пропозиції щодо удосконалення процесу забезпечення доступу до публічної інформації в органах виконавчої влади Сумської області.

8. Консультації щодо виконання роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1			
2			
3			

9. Дата видачі завдання 25 вересня 2020 р.

Керівник кваліфікаційної роботи

Кислий В.М.

Завдання до виконання одержав

Базарова Г.Г.

АНОТАЦІЯ

У роботі розглянуто організаційні засади забезпечення доступу до публічної інформації в органах влади та розроблено пропозицій щодо підвищення ефективності реалізації права на доступ до публічної інформації на основі визначення сутності та окреслення проблемних питань організації доступу до публічної інформації в Сумській області.

З метою удосконалення організаційних засад забезпечення доступу до публічної інформації органами державної влади запропоновано внести зміни до Закону України «Про доступ до публічної інформації», забезпечити роз'яснення громадянам їх права на доступ до публічної інформації через засоби масової інформації, проводити навчання та тренінги для працівників розпорядників інформації, здійснювати періодичний моніторинг стану дотримання законодавства про доступ до публічної інформації, створити окремий незалежний інститут Інформаційного комісара з питань дотримання права на інформацію.

РЕФЕРАТ

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, списку використаних джерел, який містить 35 найменування та 5-ти додатків. Загальний обсяг роботи магістра складає 63 сторінок, у тому числі 3 таблиці, 2 формули, 1 рисунок.

Предметом дослідження є правові, теоретичні, науково – методичні основи організації забезпечення доступу до публічної інформації.

Об'єктом дослідження є забезпечення з боку держави доступу до публічної інформації.

Мета роботи. Метою дослідження є аналіз організаційних засад забезпечення доступу до публічної інформації в органах влади та розроблення пропозицій щодо підвищення ефективності реалізації права на доступ до публічної інформації на основі визначення сутності та окреслення проблемних питань організації доступу до публічної інформації в Сумській області.

Завдання дослідження:

– дослідити підходи до визначення поняття «публічна інформація»;

– проаналізувати зарубіжний досвід забезпечення доступу до публічної інформації;

– розкрити механізм забезпечення доступу громадян до публічної інформації в Україні;

– проаналізувати особливості забезпечення доступу до публічної інформації на прикладі Сумської обласної державної адміністрації;

– визначити стан виконання вимог законодавства України про забезпечення доступу до публічної інформації районними державними адміністраціями Сумської області;

– окреслити проблеми реалізації права громадян на доступ до публічної інформації та запропонувати шляхи вирішення.

Методи дослідження. Теоретичну та методологічну основу роботи становлять фундаментальні положення теорії державного управління. Були використані такі загальнонаукові та спеціальні методи: аналіз, узагальнення, синтез, історичний, системно-структурний, статистичний.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в наступному:

- запроваджено методику оцінювання роботи органів державної влади за напрямом «забезпечення доступу до публічної інформації»;

- визначено практичні проблеми забезпечення доступу до публічної інформації в Сумській області та запропоновано шляхи їх вирішення.

Ключові слова. ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ, ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ, УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ	8
1.1. Теоретичні аспекти поняття публічної інформації	8
1.2. Зарубіжний досвід забезпечення доступу до публічної інформації	11
РОЗДІЛ 2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ	16
2.1. Нормативне забезпечення доступу до публічної інформації.....	16
2.2. Механізм забезпечення доступу громадян до публічної інформації .	17
2.3. Розвиток сфери відкритих даних в Україні.....	21
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ОРГАНАХ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	27
3.1. Забезпечення доступу до публічної інформації в Сумській обласній державній адміністрації	27
3.2. Визначення рейтингу районних державних адміністрацій Сумської області за напрямом «забезпечення доступу до публічної інформації».....	31
3.3. Проблемні питання забезпечення доступу до публічної інформації, шляхи їх вирішення.....	43
ВИСНОВКИ	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	48
ДОДАТКИ	52

ВСТУП

Актуальність теми. Розглядаючи Україну, як самостійну незалежну державу, яка виявляє бажання вступити до Європейського союзу, потрібно зважати на те, що однією з необхідних умов такого руху до своєї мети є необхідність розвитку електронного урядування та відкритих даних, необхідність зростання ролі громадянського контролю за діяльністю органів державної влади щодо забезпечення більш прозорого управління державою та забезпечення неупередженого ставлення до вибору засобів побудови держави. Саме тому важливого значення набуває дослідження організаційних засад забезпечення доступу до публічної інформації органами державної влади. Право на доступ до публічної інформації є одним з основних конституційних прав громадян, тому розвиток в Україні як демократичних засад робить актуальною проблему забезпечення вищезазначеного права.

Мета і завдання роботи. Метою кваліфікаційної роботи магістра є аналіз організаційних засад забезпечення доступу до публічної інформації у органах влади та розроблення пропозицій щодо підвищення ефективності реалізації права доступу до публічної інформації на підставі визначення сутності та окреслення проблемних питань організації доступу до публічної інформації в Сумській області.

Досягнення поставленої мети зумовлює необхідність для вирішення наступних **завдань**:

- дослідження підходів до визначення поняття «публічна інформація»;
- проаналізувати зарубіжний досвід забезпечення доступу до публічної інформації;
- охарактеризувати нормативне забезпечення доступу до публічної інформації;
- розкриття механізму забезпечення доступу громадян до публічної інформації в Україні;
- дослідити розвиток сфери відкритих даних в Україні;

– проаналізувати особливості забезпечення доступу до публічної інформації у діяльності Сумської обласної державної адміністрації, як органі державної влади (на її прикладі);

– визначити стан виконання вимог законодавства України про забезпечення доступу до публічної інформації районними державними адміністраціями Сумської області;

– окреслити, які проблеми в реалізації права громадян на доступ до публічної інформації та додатково запропонувати шляхи вирішення.

Об’єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у сфері доступу до публічної інформації.

Предметом дослідження є правові, теоретичні, науково – методичні основи організації доступу до публічної інформації.

Методи дослідження. В дослідженні було використано сукупність загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання. Історичний метод дозволив простежити забезпечення доступу до публічної інформації на міжнародно-правовому рівні. Статистичний метод використано для виявлення стану забезпечення доступу до публічної інформації у Сумській області. Системно-структурний метод був застосовуваний для класифікації суб’єктів забезпечення права на доступ до публічної інформації. Загальнонаукові методи (аналіз, узагальнення, синтез), було використано для визначення показників оцінки районних державних адміністрацій Сумської області. За допомогою математичних методів розраховано рейтинг районних державних адміністрацій Сумської області за напрямом «забезпечення доступу до публічної інформації».

Наукова новизна одержаних результатів полягає в наступному:

- запроваджено методику оцінювання роботи органів державної влади за напрямом «забезпечення доступу до публічної інформації»;

- визначено практичні проблеми забезпечення доступу до публічної інформації в Сумській області та запропоновано шляхи їх вирішення.

Запропоновано:

- удосконалити діяльність органів державної влади щодо забезпечення доступу до публічної інформації, зокрема Сумської обласної державної адміністрації та районних державних адміністрацій;

- конкретні законодавчі ініціативи щодо внесення змін до чинної нормативно-правової бази України щодо удосконалення механізму державного управління доступу до публічної інформації;

- у навчальному процесі для підвищення кваліфікації посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування, відповідальних за роботу із забезпечення доступу до публічної інформації, ввести щоквартальне проведення семінарів для співробітників цих державних органів.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

1.1 Теоретичні аспекти поняття публічної інформації

Доступ до публічної інформації повинен розглядатися як один із головних орієнтирів розвитку соціально-економічної системи, який визначає перегрупування інформаційних, матеріальних, фінансових і трудових ресурсів в національному господарстві, розміщення інформації в ЗМІ, інших відкритих джерел інформації, що зможе підвищити якість і рівень життя українців. Для всіх країн світу інформація посідає провідне місце у системі соціальних та економічних питань і разом з показниками рівня життя є важливим індикатором соціальних процесів. Доступ до більш повної і ефективної інформації досягається багатьма зусиллями, тому на шляху до європейських цінностей потребує це питання підлягає державному регулюванню.

Понятійно-термінологічний апарат є важливим для будь-якої теорії. В основі визначень завжди є той або інший підхід, ставлення автора до проблеми, його система поглядів. Перед тим, як почати дослідження теоретичних аспектів поняття «публічна інформація», насамперед доцільно з'ясувати сутність поняття «інформація».

Відповідно до визначення, даного Вікіпедією, інформація-це [1] «абстрактне судження що має різні значення залежно від контексту. На початку XXI століття інформація посідає дедалі значніше місце в житті людини як члена суспільства. Засоби масової інформації поширюють її, інформаційні технології переймаються її обробкою. Висувається ідея інформаційного суспільства, до якого, можливо, прямує людство. Основою такого суспільства було б виробництво й споживання не товарів і послуг, а інформації» [1].

В статті 1 Закону України «Про інформацію» визначається, що [2]: «інформацією є будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді, а об'єктами інформаційних відносин (ст. 8) — документовану або публічно оголошувану

інформацію про події та явища в галузі політики, економіки, культури, а також у соціальній, економічній, міжнародній та інших сферах» [2].

Термін «інформація» походить від латинського слова, що перекладається як виклад, роз'яснення [3].

В найузагальнішому розумінні, інформація - це сукупність відомостей (даних), які сприймають із навколишнього середовища (інформація вхідна), видають у навколишнє середовище (інформація вихідна) або зберігають всередині певної системи.

Під управлінською інформацією розуміється сукупність відомостей про призначені процеси, що протікають всередині фірми і її оточенні, що служать основою прийняття управлінських рішень.

Інформація може бути класифікована за рядом позицій, які можна представити у вигляді табл. 1.1. Інформація також може бути класифікована за обсягом, джерелами, зросту, засобам передачі і розповсюдження, а також за іншими ознаками.

Інформація, послана відправником з використанням слів, називається вербальною. Послана ж без слів - невербальною. Часто вербальна інформація, що передається, викривляється невербальними «довісками», котрі також можуть по тим або іншим причинам сприйматися неоднозначно (в Болгарії, як відомо, заперечення супроводжується кивком голови, що в більшості країн сприймається як знак згоди).

У загальному випадку інформація, що надходить до організації, дозволяє:

- визначити стратегічні, тактичні й оперативні цілі і завдання організації;
- здійснювати контроль за поточним станом організації, її підрозділів і процесів у них;
- ухвалювати обгрунтовані й своєчасні рішення;
- координувати дії підрозділів для досягнення цілей.

Таблиця 1.1 - Класифікація інформації

1 За призначенням	
<i>одноцільова</i>	зв'язана з рішенням однієї конкретної проблеми
<i>багатоцільова</i>	використовується при рішенні декількох найрізноманітніших проблем
2 За можливістю зберігання	
<i>фіксована інформація</i>	може зберігатися практично нескінченно, не підлягаючи при цьому викривленню, чому свідчать написи і малюнки на склі
<i>нефіксована інформація</i>	використовується в момент отримання; вона також може зберігатися деякий час, але при цьому поступово викривляється і зникає
3 За ступенем готовності для використання	
<i>первинна</i>	являє собою сукупність отриманих безпосередньо з джерела несистематизованих даних, що містять багато зайвого і непотрібного
<i>проміжна</i>	складається з відомостей, що пройшли через процес попередньої "очистки" і систематизації, що дозволить вирішити питання про конкретні напрямки і засоби їхнього подальшого застосування
<i>кінцева</i>	дасть можливість приймати обгрунтовані управлінські рішення
4 За повнотою	
<i>часткова</i>	на практиці може використовуватися тільки в сукупності з іншою інформацією
<i>комплексна</i>	дає всебічні вичерпні відомості про об'єкт і можливість безпосередньо приймати будь-які рішення
5 За ступенем надійності	
<i>достовірна</i>	вірогідний характер може бути зумовлений принциповою неможливістю отримати від існуючого джерела надійні відомості, оскільки наявні засоби не дозволяють цього зробити
<i>вірогідна</i>	

В певному сенсі процес обміну інформацією полегшує стислість, ясність, недвозначність повідомлень, в якій би формі вони не передавалися, постійний контроль за її змістом, засобами передачі і прийому, використання паралельних і перехресних інформаційних каналів, дублювання усної інформації письмовою.

Інформація піддається низці операцій: передавання, перетворення, оброблення, зберігання, оцінювання, використання, а в деяких випадках і

знищення. Усі ці операції в комплексі дають змогу ефективно використовувати інформацію в процесі менеджменту.

Однією з найважливіших гарантій становлення будь-якого демократичного суспільства є забезпечення права громадян на доступ до інформації, що визнається публічною. Можна проаналізувати міжнародний досвід регулювання відносин в сфері доступу до публічної інформації, і дійти висновків, що єдиних підходів до визначення питання законодавчого закріплення процедури забезпечення доступу до інформації публічної в законодавстві зарубіжних країн немає, це пов'язано з національними традиціями формування саме принципів прозорості й відкритості органів публічної влади, з певними суб'єктивними та об'єктивними чинниками, знаявними технічними можливостями тощо.

Наприкінці ХХ ст. почали формуватися угоди на міжнародному рівні щодо доступу до публічної інформації в рамках галузевих міжнародно-правових актів, які регулюють окремі види інформаційних відносин. До них можна віднести: Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція) від 25 червня 1998 р., Окінавська Хартія глобального інформаційного суспільства 22.07.2000 р., Конвенція Ради Європи про доступ до офіційних документів від 18 червня 2009 р. тощо.

В збірнику «Міжнародні стандарти свободи слова», що був розроблений правозахисною організацією «Article 19» були закріплені на міжнародному рівні фундаментальні принципи, гарантії для забезпечення права особи на доступ до інформації. Ці принципи базуються на регіональному та міжнародному праві, на державній практиці, на загальних принципах права, визнаних спільнотою націй та включають [33 с. 11-24]:

1. Принцип найбільш максимального оприлюднення: «Законодавство про свободу інформації повинно керуватися принципом максимального оприлюднення». Цей принцип встановлює презумпцію, що полягає в тому, що вся інформація, яку зберігають органи державної влади, підлягає

оприлюдненню. Ця презумпція може бути обмежена лише тільки в певному числу випадків.

2. Обов'язковість оприлюднення: «Публічні органи зобов'язані оприлюднювати ключову інформацію». Обов'язок оприлюднювати інформацію (й основні категорії інформації) має бути встановлений на законодавчому рівні як загальний для виконання.

3. Стимулювання відкритого уряду: «Публічні органи повинні активно сприяти відкритості уряду». При реалізації законодавства про свободу інформації, інформування громадян про їх права сприяє культурі відкритості уряду .

4. Сфера винятків досить обмежена: «Винятки повинні бути чіткими, зрозумілими, доступно описуватися і підлягати найсуворішому контролю стосовно категорій «шкоди» і «суспільних інтересів». При відмові державних органів оприлюднювати інформацію така поведінка є не виправданою, якщо вони не зможуть довести, що інформація пройшла «трискладовий тест», що містить такі вимоги: 1) інформація повинна мати відношення до легітимної мети, передбаченої законом; 2) оприлюднення інформації має загрожувати спричиненням суттєвої шкоди вищевказаній легітимній меті; 3) шкода, що може бути заподіяна вказаній меті, має бути вагомішою, ніж суспільний інтерес в отриманні інформації.

5. Сприяння доступу: «Запити стосовно надання інформації повинні опрацьовуватися швидко і справедливо, а перегляд відмов має бути доступним і незалежним». Прийняття рішень стосовно інформаційних запитів здійснюватиметься на трьох різних рівнях: апеляції до незалежного адміністративного органу, на рівні публічного органу та оскарження в суді.

6. Вартість: «Надмірна вартість не повинна перешкоджати особам подавати інформаційні запити». Оплата при отриманні доступу до інформації, яка знаходиться у розпорядженні публічних органів, має бути не занадто високою, щоб не стримувати потенційних заявників.

7. Відкриті засідання: «Засідання публічних органів повинні бути відкритими для громадськості». Право громадськості знати, відати, що уряд робить від імені народу, і щоб брати участь в процесі прийняття рішень включає в себе свободв інформації.

8. Оприлюднення створює прецедент: «Закони, які суперечать принципу максимального оприлюднення, повинні бути змінені або скасовані».

9. Захист інформаторів: «Особи, які передають інформацію про правопорушення (інформатори), повинні бути захищеними».

Вищезазначені принципи є універсальними для всіх країн, які формують законодавство про доступ до публічної інформації та орієнтуються на найефективніші та успішні зразки для втілення у державній політиці. Отже, за сукупністю цих критеріїв можна оцінити всі ті можливості, що надає національне законодавство для реалізації права громадян на доступ до інформації, а й також відповідність формування законодавства вищезазначеним принципам, що є загальноприйнятними при побудові правової держави [5, с. 10].

Аблякімова Е. Е. у своїй праці «Правове і суспільне значення публічної інформації» зазначає, що [6]:«Специфічним видом публічної інформації є *публічна інформація у формі відкритих даних*, тобто у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання» [6].

За загальним правилом публічна інформація є відкритою. В той же час, в Законі України «Про доступ до публічної інформації» передбачено, що публічна інформація може бути з обмеженим доступом і відносити до неї три види: конфіденційну, таємну й службову інформацію.

1.2 Зарубіжний досвід регулювання відносин у сфері доступу до публічної інформації

На рівні конституційного закріплення право на доступ до публічної інформації передбачають конституції таких країн як Словаччина (через

обов'язок владних структур надавати достатню інформацію про свою діяльність невизначеному колу суб'єктів державною мовою) та Естонія (через той же обов'язок органів публічної влади та офіційних представників надавати громадянам на їх вимогу повну інформацію про свою діяльність відповідно до процедури, встановленої законом, за винятком деякої інформації). Щодо закріплення цього права, то у інших конституціях найчастіше воно обмежено обов'язком влади надати інформацію особі тільки стосовно неї самої, а не про діяльність влади, що зовсім можна вважати публічною інформацією [7, с. 55-56]. Першими країнами, де громадяни отримали право на інформацію, були Скандинавські країни: Швеція (де Рікстагом у 1766 р був прийнятий конституційний Закон про свободу преси.), а пізніше через два століття і у Фінляндії (Закон 1951 р.).

Естонія є однією з європейських країн, де особливо ефективно законодавство про право на публічну інформацію, й ефективні відповідні механізми та й інститути реалізації цього права [8, с. 125]. В законі Естонії «Про публічну інформацію» розглядається публічна інформація як збережена й задокументована будь-яким способом й на будь-якому носії інформацію, отримана або створена в процесі виконання публічних обов'язків, що встановлені законами або ж видані на їх основі правові акти. Власники публічної інформації в Естонії є державні та(або) місцеві органи влади, юридичні особи публічного права, приватні юридичні особи та фізичні особи, які виконують громадські обов'язки (а саме надання освіти, охорони здоров'я, соціальні або державні послуги) відповідно до закону, адмінзаконодавства або договору. До власників інформації можна прирівняти суб'єктів, що мають домінуюче становище на ринку чи спеціальні/виключні права, або тих, які володіють природними монополіями; чи некомерційні об'єднання, фонди та компанії, в яких держава, орган місцевого самоврядування або юридична особа приватного права є учасником чи ж засновником.

Доступ до інформації забезпечується шляхом оприлюднення інформації власником інформації та наданням відповіді на інформаційний запит.

Оприлюдненню в обов'язковому порядку підлягає економічна статистика й економічні прогнози держави, узагальнена статистика проступків і злочинів ; положення про муніципальні установи та про державні органи, та їх структурні підрозділи; посадові інструкції службовців вищезазначених установ, вакантні посади; штатні розписи та контактні дані муніципальних та установ; звіти про результати роботи, проекти бюджетів та звіти про виконання; стан навколишнього середовища; графіки прийому керівництвом установи; реєстри документів установи, проекти законів та інших нормативно-правових актів; реєстри документів установи , програми публічних заходів тощо. Відповідь на запит як і в багатьох странах надається швидко (негайно), але не пізніше, ніж протягом 5 робочих днів.Власник інформації має право відмовити у виконанні інформаційного запиту, у разі, якщо: запитувана інформація має обмежений доступ та особа, що запитує її, не володіє правом доступу до цієї запитуваної інформації; або ж він не має у розпорядженні запитуваної інформації чи йому не відомо, в володінні якого органу знаходиться вона; особою, що подала запит на інформацію, не було сплачено державне мито або не оплачено витрати на виконання цього інформаційного запиту. Власник інформації може відмовитися від виконання запиту про надання інформації, якщо інформація, що запитується, попередньо вже була надана особі, що робить запит, та не обґрунтовано причин повторного отримання інформації [9].

В контексті необхідності утворення незалежного уповноваженого органу для забезпечення права на доступ до інформації в Україні, слід зазначати про певні моделі спеціальних інституцій в зарубіжних країнах [10, с. 18]:

«1) спеціальний орган контролю за забезпеченням права на доступ до інформації в рамках виконавчої влади (Таїланд, Японія, Естонія, Польща Бельгія, Ісландія тощо);

2) спеціалізований омбудсмен з питань інформації або колегіальний орган, що здійснює незалежний парламентський контроль за охороною та захистом права на доступ до інформації (Великобританія, Ірландія, Угорщина, Словенія, Німеччина, Сербія, Канада тощо);

3) уповноважений з прав людини або службовий підрозділ чи спеціальний представник для здійснення контролю за забезпеченням конституційного права на інформацію у межах апарату уповноваженого з прав людини (Швеція, Данія, Фінляндія, Австрія, Нідерланди, Польща тощо);

4) орган контролю, який формально створюється при уряді або парламенті, але до його складу входять представники законодавчої, виконавчої, судової гілки влади, представники від громадськості та органів місцевого самоврядування (Франція, Португалія тощо).»

Механізм регулярної звітності державних органів влади щодо виконання закону про доступ до інформації закріплений у практиці багатьох країн і має кілька форм за власною структурою. Зміст звітів з реалізації права громадян на отримання інформації у різних країнах є достатньо універсальним: як правило, усі вони включають дані щодо загальної кількості отриманих інформаційних запитів, частки задоволених та відхилених запитів, переліку обґрунтувань відмов у наданні інформації, кількості апеляцій, поданих до внутрішнього керівництва відомства та до зовнішнього наглядового органу, прийняті за апеляціями рішення, середній час обробки запитів та розмір стягнутої сплати за надану інформацію, заходи й рекомендації, спрямовані на покращення функціонування системи доступу до офіційної інформації [11, с. 4].

Тобто, проаналізувавши міжнародний досвід регулювання відносин в сфері доступу до публічної інформації, можна зробити висновок про те, що в законодавстві зарубіжних країн процедура забезпечення доступу до публічної інформації є різною. Основи про доступ до публічної інформації, що мали своє закріплення в спеціальних законах, існують в більшості демократичних держав відповідно до вимог міжнародно-правових актів й деталізують основні аспекти оприлюднення публічної інформації. Та не потрібно забувати й про відмінності в способах забезпечення доступу до публічної інформації, суб'єктах інформаційних відносин, в термінах надання відповідей на запити, та наявності (відсутності) норм, якщо особа – запитувач явно зловживає своїм правом на доступ до публічної інформації.

Світова практика як базовий контрольний механізм щодо дотримання державами законодавства про доступ до інформації, широко використовує щорічне й спеціальне звітування державних органів відносно дотримання ними законодавства про доступ до інформації.

РОЗДІЛ 2 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ

2.1 Нормативне забезпечення доступу до публічної інформації

Право на доступ до інформації є конституційним правом людини, передбачене і гарантоване статтею 34 Конституції України [12], відповідно до якої кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір. Здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя. Крім того, Конституція України [12]:

1) закріплює право кожного громадянина знайомитися в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, установах і організаціях з відомостями про себе, які не є державною або іншою захищеною законом таємницею (стаття 32);

2) гарантує право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення. Така інформація ніким не може бути засекречена (стаття 50);

3) передбачає, що закони та інші нормативно-правові акти, які визначають права і обов'язки громадян, мають бути доведені до відома населення у порядку, встановленому законом. Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, не доведені до відома населення у порядку, встановленому законом, є нечинними (стаття 57);

4) визначає, що засідання Верховної Ради України проводяться відкрито (стаття 84);

5) передбачає, що регулярні звіти про доходи і видатки Державного бюджету України мають бути оприлюднені (стаття 95);

б) вимагає обов'язкового оприлюднення звітів про виконання Державного бюджету України (стаття 97).

Закон України «Про інформацію» [2] регулює відносини щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації. Стаття 3 Закону серед основних напрямів державної інформаційної політики визначає забезпечення доступу кожного до інформації, відкритості та прозорості діяльності суб'єктів владних повноважень. У статті 5 Закону визначено, що кожен має право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації, необхідної для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів. Стаття 6 Закону серед гарантій забезпечення права на інформацію закріплює обов'язок суб'єктів владних повноважень інформувати громадськість та засоби масової інформації про свою діяльність і прийняті рішення, визначати спеціальні підрозділи або відповідальних осіб для забезпечення доступу запитувачів до інформації, здійснення державного і громадського контролю за додержанням законодавства про інформацію, встановлення відповідальності за порушення законодавства про інформацію.

З метою забезпечення прозорості та відкритості суб'єктів владних повноважень і створення механізмів реалізації права кожного на доступ до публічної інформації прийнято Закон України «Про доступ до публічної інформації» [4]. Цей Закон окреслює порядок забезпечення права кожного на доступ до інформації, що перебуває у володінні суб'єктів владних повноважень та інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом, та інформації, що складає суспільний інтерес; принципи та гарантії забезпечення доступу до публічної інформації; види інформації, що підлягає обов'язковому оприлюдненню; зміст та поняття запиту на інформацію, строки розгляду, підстави для відмови та відстрочки в задоволенні запиту на інформацію; визначає порядок оскарження дій, рішень чи бездіяльності розпорядників інформації тощо. До того ж, цей Закон не поширений на відносини при отриманні інформації суб'єктами владних повноважень та при здійсненні ними

своїх функцій, та не поширюється на відносини в сфері звернень громадян, що регулюються спеціальним законом.

2.2. Механізм забезпечення доступу громадян до публічної інформації

При забезпеченні прав людини, цей механізм являє собою систему, яка об'єднує елементи, що взаємодіють, доповнюють та впливають один на одного, і цей процес є безперервним. Для забезпечення збереження даних та сприянню полегшення доступу запитувачів до публічної інформації, органи законодавчої влади нашої держави поклали на суб'єкта владних повноважень обов'язок систематично вираховувати документи, які знаходяться в їх володінні, забезпечувати доступність та відкритість їх обліку для запитувачів інформації. Цей обов'язок покладений на всіх суб'єктів владних повноважень. (див. Додаток Б).

Сам інститут офіційного опублікування правових актів має багатовікову історію. Недоліки офіційного опублікування в друкованому вигляді очевидні і відомі досить давно:

- недостатній динамізм офіційного опублікування в силу витрат часу на виконання друкарських робіт;
- обмежений охоплення потенційної аудиторії в силу обмеженості накладу друкованих видань;
- труднощі з визначенням початку дії правового акта в силу різноманіття друкованих джерел офіційного опублікування;
- труднощі зберігання і пошуку опублікованих правових актів в друкованих виданнях, особливо - з часом;
- економічні обмеження. періодичні спеціалізовані видання.

Тому з розвитком інформаційних технологій, актуальним і незамінним чинником доступу до публічної інформації стало її опублікування в електронному вигляді на веб – порталах, на офіційних сторінках органів державної влади та інших організацій.

Це дає змогу виявити такі плюси публікування інформації в електронному вигляді. Істотно зросла оперативність офіційного опублікування, стався якісний переклад потрібного часу для опублікування правових актів з розряду «дні» в розряд «години». Не рідкісні випадки, коли правовий акт опубліковується вже в день його підписання.

У зв'язку з цим доцільно зазначити, що вдалося виконувати методичні вказівки Державно-правового управління Адміністрації Президента України та Апарату Уряду щодо своєчасного опублікуванню правових актів, особливо в тих випадках, коли правозастосування безпосередньо залежить від дати опублікування правового акта.

З'явилася можливість оперативного опублікування в повному обсязі документів великого розміру за опублікування яких друковані видання навіть і не бралися. Абсолютно очевидно, що при цьому способі опублікування виключені витрати на папір і інші друкарські витрати, включаючи доставку тиражів друкованих видань по всій країні. Видима зацікавленість самих широких верств суспільства (від органів державної влади до ЗМІ і громадян) в оперативному отриманні достовірних відомостей про нормативно - правові акти.

А.Ю. Олійник [13, с. 190] під механізмом реалізації прав і свобод людини і громадянина розуміє сукупність чинників, які рухають сам процес, тобто виступають необхідною передумовою переведення благ, закріплених нормою права, у практичну життєдіяльність конкретної особи. Цей процес об'єднує дві сторони: активна діяльність самої людини, яка є носієм права, та обов'язкову діяльність зобов'язаних суб'єктів, що повинні виконати обов'язок або забезпечити його здійснення.

Розпорядники інформації, до яких відносяться суб'єкти правовідносин, що забезпечують реалізацію права на доступ до публічної інформації є одними з головних суб'єктів забезпечення права на доступ до інформації, що здійснюється шляхом визначеного українським законодавством обов'язку щодо

надання та оприлюднення публічної інформації на запити, що знаходяться у їх володінні, у визначеному обсязі (див. Додаток А).

Суб'єктний склад процедури надання доступу до публічної інформації має свою особливість через те, що правовий статус розпорядників й обсяг їх обов'язків є диференційованим. В повному обсязі вимоги щодо надання інформації розповсюджені на всіх суб'єктів владних повноважень, що стосується інших осіб, то статус розпорядників на них розповсюджується лише у межах виконання ними певних функцій чи наявності в розпорядженні певних видів інформації й їхні обов'язки обмежені конкретними видами інформації [14, с. 10].

Відмова у доступі до інформації у зв'язку з обмеженням до неї доступом можлива лише після проходження «трискладового тесту», що застосовується під час встановлення наявності законних підстав для обмеження у доступі до публічної інформації, рішення про існування яких було прийнято раніше. Тобто «трискладовий тест» застосовується у першому і кожному наступному випадку обмеження доступу до інформації, навіть якщо раніше відповідну інформацію вже було обмежено в доступі [15 с. 16].

Ч. 2 статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» [4] передбачає, що обмеження доступу до інформації здійснюється відповідно до закону при дотриманні сукупності таких вимог:

«1) виключно в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя;

2) розголошення інформації може завдати істотної шкоди цим інтересам;

3) шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні».

Будь-яке обмеження доступу до публічної інформації повинно пройти цей трискладовий тест, і якщо додержано сукупність цих трьох складових тесту, то

може бути обмежено доступ до інформації. А якщо не буде встановлено відповідність всім трьом вимогам при вирішенні питання обмеження доступу, то така інформація повинна бути розкрита [16, с. 68].

«Трискладовий тест» може застосовуватись до різних частин запитуваної інформації (документа). У випадку, якщо шкода, визнана істотною при правомірному інтересі переважає суспільний інтерес в певній частині запитуваної інформації, то такий залишок інформації з документа повинен бути наданий на запит. Іншими словами, інформація може бути обмежена в доступі лише в тій частині, що пройшла «трискладовий тест» [6].

За невиконання вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» до відповідальних працівників розпорядника, керівника спеціального підрозділу розпорядника чи безпосередньо самого керівника розпорядника може бути застосована дисциплінарна, адміністративна, кримінальна чи цивільно-правова відповідальність.

У Кодексі законів про працю зазначено [17]: «Дисциплінарна відповідальність настає за вчинення дисциплінарного проступку працівником і застосовується органом (посадовою особою), який має право обрання, затвердження, призначення на посаду працівника».

За правопорушення у сфері забезпечення доступу до публічної інформації може застосовуватись і адміністративна відповідальність, передбачена нормами статті 212-3 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Порухення Закону України «Про доступ до публічної інформації» тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [18].

Цивільно-правова відповідальність настає у разі порушення розпорядниками інформації прав і законних інтересів особи та полягає у відшкодуванні матеріальної та моральної шкоди в порядку, визначеному законом [19].

Кримінальна відповідальність настає за [20] умисне перешкоджання законній професійній діяльності журналістів, відповідно до статті 171

Кримінального кодексу України та карається штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років. Зокрема, там зазначається, що «Об'єктом такого злочину є встановлений порядок здійснення законної професійної діяльності журналістів, їх право на вільне вираження поглядів і переконань, право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію, необхідну їм для реалізації ними своїх прав, свобод та законних інтересів» [10].

Судовий захист права на доступ до публічної інформації в Україні не обмежений лише системою національних судів, цей захист включає в себе також можливість звернення до Європейського суду з прав людини відповідно до статті 55 Конституції України., де зазначено [10]: «кожен має право після використання всіх національних засобів юридичного захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна».

Державний контроль в сфері захисту інформації, полягає у здійсненні органами державної влади нагляду за додержанням норм законодавства, чи застосуванні заходів щодо припинення порушень вимог нормативно-правових актів та притягнення винних осіб до відповідальності. Цей контроль здійснюють керівники органів державної влади – розпорядники інформації (відносно відповідальних осіб або працівників спеціальних підрозділів з питань запитів на інформацію), також вищі органи в системі органів влади (відносно підпорядкованих їм органів влади, чи їх посадових й службових осіб), суди (стосовно рішень, дій чи бездіяльності розпорядників інформації). Ефективність державного контролю забезпечена встановленням юридичної відповідальності за порушення права на доступ до інформації [16, с. 244-245].

Таким чином, з метою реалізації ефективного контролю в сфері забезпечення права на доступ до публічної інформації актуальним залишається питання створення та закріплення на конституційному рівні спеціального

уповноваженого органу зі статусом наглядового органу за дотриманням права на доступ до публічної інформації.

2.3. Розвиток сфери відкритих даних в Україні

Для України розвиток сфери відкритих даних має досить важливе значення, тому що оприлюднення та використання публічної інформації у формі відкритих даних є першочерговою та необхідною умовою для створення продуктів та сервісів, що призведе розвитку інновацій та економічного зростання країни.

В Україні необхідність розвитку сфери відкритих даних вперше офіційно зазначено в [21] «Національній антикорупційній стратегії на 2014-2017 роки» та в [22] «Плані дій із впровадження Ініціативи “Партнерство “Відкритий Уряд” у 2014-2015 роках». В цих документах визначена обов’язковість створення нормативно-правових актів та організаційних основ для запровадження доступу до інформації у формі відкритих даних та її повторного використання. Пізніше, Верховна Рада України разом з громадськістю розробили й ухвалили зміни до Закону України «Про доступ до публічної інформації», які у формі відкритих даних визначали поняття публічної інформації та визначали особливості її використання.

Відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація у формі відкритих даних [ст. 10-1 джерела 4] « це публічна інформація у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання. Розпорядники інформації зобов’язані надавати публічну інформацію у формі відкритих даних на запит, оприлюднювати і регулярно оновлювати її на єдиному державному веб-порталі відкритих даних та на своїх веб-сайтах».

[4] «Публічна інформація у формі відкритих даних є дозволеною для її подальшого вільного використання та поширення. Будь-яка особа може вільно копіювати, публікувати, поширювати, використовувати, у тому числі в

комерційних цілях, у поєднанні з іншою інформацією або шляхом включення до складу власного продукту, публічну інформацію у формі відкритих даних з обов'язковим посиланням на джерело отримання такої інформації».

За визначенням ООН, відкриті державні дані – це публічна інформація, що держава оприлюднює он-лайн ініціативно, забезпечуючи при цьому вільний доступ до неї, та її подальше поширення та використання. У формі публічної інформації оприлюднюється більшість державних даних, окрім конфіденційної та таємної інформації [23].

Для виконання вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» було прийнято Постанову Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних», яка визначила формати, структуру, вимоги, перелік наборів відкритих даних, що обов'язкові до оприлюднення розпорядниками публічної інформації [24].

Для реалізації державної політики у сфері відкритих даних було створено новий орган виконавчої влади - Державне агентство з питань електронного урядування України, що координує КабМін України. Цей орган виконавчої влади забезпечує функціонування Єдиного державного веб-порталу відкритих даних (<http://data.gov.ua/>), який надає доступ до публічної інформації у формі відкритих даних. Тут представлені дані за різними напрямками: фінанси, транспорт, сільське господарство, будівництво, охорона здоров'я, освіта.

Державне агентство з питань електронного урядування розробляє та впроваджує стратегічні документи, рекомендації щодо відкритих даних, надає підтримку й консультації розпорядникам інформації, а також працює над удосконаленням роботи Єдиного державного порталу відкритих даних України, якістю наборів даних та їх використанням.

Концепція відкритих даних набирає дедалі більшого поширення у Європі та світі. Україна поступово стає частиною єдиного цілого європейського інформаційного простору йі ще ближче до інтеграції з Євросоюзом. Українські дані автоматично потрапляють на європейський портал завдяки технічним

можливостям сайту data.gov.ua та стають доступними не тільки для громадян України, але й для іноземних користувачів.

Крім того, створена низка ресурсів для збору даних у певних сферах. Наприклад, на сайті prozorro.gov.ua зібрана вся інформація про публічні закупівлі. На ресурсі e-data.gov.ua представлені дані про використання коштів місцевих бюджетів.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2016 року № 686-р «Деякі питання приєднання до Міжнародної хартії відкритих даних» [25] було проголошено про приєднання до Міжнародної хартії відкритих даних, що відбулось 6 жовтня 2016 року на щорічній міжнародній конференції щодо відкритих даних у Мадриді [26].

Міжнародна хартія відкритих даних — це міжнародна ініціатива, що сприяє співпраці, прийняттю та реалізації спільних принципів, стандартів і найкращих практик відкритих даних у всьому світі. Її цілями є поширення демократії, боротьба з корупцією та сприяння економічному зростанню. Уже 65 національних та місцевих урядів долучились до ініціативи.

Державне агентство з питань електронного урядування співпрацює з Міжнародною хартією відкритих даних задля розвитку відкритих даних в Україні відповідно до міжнародних стандартів. Зокрема, робота уряду у сфері відкритих даних базується на принципах, що закріплені в Міжнародній хартії відкритих даних.

Україна продовжує просуватися вперед у світовому рейтингу розвитку відкритих даних [Open Data Barometer](http://OpenDataBarometer.com), у тому числі – завдяки успіхам на місцях. В Україні вже дев'ять міст приєдналися до Міжнародної хартії відкритих даних і таким чином зобов'язались розвивати політику відкритих даних. 21 лютого 2017 року Львів став першим українським містом, яке долучилося до Хартії та виявило бажання зробити дані доступними для громадськості. Пізніше до Хартії приєдналися Вінниця, Дніпро, Дрогобич та Чернівці, Івано-Франківськ, Кропивницький, Тернопіль та Хмельницький. Україна стала другою країною у

світі після Мексики, де так багато міст взяли на себе зобов'язання розвивати політику відкритих даних.

Яскравий приклад застосування відкритих даних на місцевому рівні – Дрогобич. Місто вважається одним з найпрозоріших в Україні і заробляє на інформації мільйони гривень на рік. Почалося все з відкриття 220 наборів даних. На їх основі створили більше десятка різноманітних електронних сервісів, які об'єднали в єдину систему «Дрогобич – Smart City». Це дозволило не тільки в реальному часі моніторити ефективність роботи влади, а й збільшило залученість людей до управління містом.

Наприклад, про проблеми в сфері ЖКГ городяни сповіщають владу онлайн. Також в онлайн-режимі вони контролюють процес їх вирішення, при цьому знають, хто відповідальний за ту чи іншу сферу роботи. Крім того, жителі можуть проконтролювати законність розміщення реклами. Для цього достатньо скористатися одним з електронних сервісів – «Відкрита реклама» або «Відкрита торгівля міста». Відкритість даних про рекламу і дотримання законодавства стали хорошим сигналом для бізнесу. З моменту запуску порталу місто збільшило прибуток від реклами з 176 тисяч у 2016 році до 350 тисяч гривень в 2017-му. Також майже в два рази зросли капітальні інвестиції в Дрогобич [27].

Розвиток сфери відкритих даних – одне з першочергових завдань Кабінету Міністрів України, що визначено в середньостроковому плані пріоритетних дій Уряду до 2020 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 року № 275-р. «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік» [28].

Кабінет Міністрів України схвалив Дорожню карту відкритих даних на 2018–2020 роки. Дорожня карта – це комплексний план дій Уряду з імплементації принципів [Міжнародної Хартії](#) відкритих даних та розвитку відкритих даних в Україні.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації» відкриті дані визначені як один з напрямів розвитку цифрової економіки [29].

У 2017 році в Тарас підраховали, що відкриті дані принесли економіці України 746-903 млн. дол.

Згідно зі щорічним звітом «Open Data Barometer, у 2018 році Україна посіла друге місце серед країн, що досягли найбільшого прогресу у відкритті даних за останні чотири роки. Окрім того, Україна зайняла 17 місце серед 30 країн-лідерів, що взяли на себе конкретні зобов'язання щодо розвитку відкритих даних» [30].

Відкриті дані мають найбільший вплив, коли їх використовують для створення продуктів та сервісів для економічного розвитку й інновацій.

20 вересня 2019 року в Україні відбувся фінал третього національного конкурсу інноваційних ІТ-проектів на основі відкритих даних Open Data Challenge, де було названо п'ять команд-переможниць, що розділили призовий фонд у 2,5 млн гривень [31]. Переможці конкурсу роблять суттєвий внесок у розвиток економіки країни.

Також Україна тісно співпрацює у цьому напрямку із міжнародними організаціями Open Data Institute (розвиває відкриті дані в усьому світі на основі єдиних стандартів), Open Knowledge Foundation (опікується громадськими інституціями, які розвивають відкриті дані, допомагає створювати онлайн-портали із такими даними); Open Data for Development (міжнародні ініціативи з відкритих даних) та інші.

Можна зробити висновок, що впровадження відкритих даних в Україні є першочерговим інструментом для творення інформаційного суспільства, це яскравий приклад того, як завдяки політичній волі та застосуванню сучасних технологій забезпечується прозорість роботи суб'єктів владних повноважень та держави в цілому.

Україна перебуває на ранніх, але перспективних етапах розвитку відкритих даних. Певний прогрес відбувся після прийняття Закону України «Про доступ до публічної інформації» 2011 року та внесених змін до нього у 2015 році, а також після запуску веб-порталу відкритих даних 2014 року та долучення до Хартії відкритих даних у 2016 році. Публікація ключових наборів даних, зокрема даних про державні закупівлі, а також підтримка активної спільноти відкритих даних, до якої належать стартапи, громадські технологічні організації та журналісти, призвела до суттєвого посилення позицій України в міжнародних рейтингах відкритих даних.

Відкриті дані є досить важливими для глобальної економіки, адже зараз ведеться збір більшої кількості якісних даних, а нові технології дають нам змогу проводити швидший і складніший їх аналіз. Відкриті дані можуть зробити суттєвий внесок у розвиток економіки, боротьбу із корупцією та підвищити рівень відкритості влади.

Але проблемним у становленні сфери відкритих даних є недостатнє фінансування, слабе технічне забезпечення, недостатня поінформованість населення про можливості використання відкритих даних. Шляхами вирішення цих питань є виділення коштів з державного бюджету, забезпечення більш активної участі громадськості, створення конкретних планів впровадження відкритих даних, програм контролю за їх якістю, доступністю, своєчасним оновленням. Результатом такої політики має бути подальше зростання довіри населення до влади, а також підвищення іміджу України на міжнародній арені.

РОЗДІЛ 3 ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ОРГАНАХ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

3.1. Забезпечення доступу до публічної інформації в Сумській обласній державній адміністрації

Сумська обласна державна адміністрація у своїй роботі керується Конституцією України, Законом України "Про місцеві державні адміністрації" від 09.04.1999 року та Законом України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21.05.1997 року.

Сумська обласна державна адміністрація діє на засадах верховенства права відповідальності перед людиною і державою за свою діяльність; законності; пріоритетності прав людини; поєднанні державних і місцевих інтересів та гласності. Сумська обласна державна адміністрація в межах своїх повноважень здійснює виконавчу владу на території Сумської області.

Забезпечення доступу до публічної інформації в Сумській обласній державній адміністрації здійснюється Департаментом культури, інформаційної політики та туризму Сумської обласної державної адміністрації відповідно до розпорядження голови Сумської обласної державної адміністрації від 30.06.2020 № 289-ОД. Даний Департамент був створений шляхом злиття двох управлінь, а саме управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Сумської ОДА та Управління культури та туризму Сумської ОДА. В положенні Департаменту культури, інформаційної політики та туризму Сумської обласної державної адміністрації в складі повноважень прописані наступні права та обов'язки, що стосуються правил поводження з публічною інформацією, а саме:

1) забезпечує виконання Сумською обласною державною адміністрацією обов'язків розпорядника інформації, передбачених Законом України «Про доступ до публічної інформації»;

2) надає консультації запитувачам інформації під час оформлення запитів на інформацію та допомогу при оформленні запитів особами, що не мають змоги з поважних причин особисто подати письмовий запит;

3) забезпечує своєчасне опрацювання запитів на інформацію, надання достовірних та повних відповідей на такі запити в порядку та в строки, визначені Законом України «Про доступ до публічної інформації»;

4) здійснює аналіз та систематизацію запитів на інформацію за галузевою та іншими ознаками, готує та оприлюднює звіти щодо задоволення запитів на інформацію;

5) здійснює в межах повноважень контроль за виконанням Закону України «Про доступ до публічної інформації» районними державними адміністраціями та структурними підрозділами Сумської обласної державної адміністрації;

6) забезпечує надання роз'яснень запитувачам інформації щодо порядку оскарження рішень, дій чи бездіяльності Сумської обласної державної адміністрації, що порушили законні права та інтереси запитувачів інформації;

7) координує діяльність та надає методичну і практичну допомогу посадовим особам, які призначені відповідальними з питань запитів на інформацію в структурних підрозділах Сумської обласної державної адміністрації та районних державних адміністраціях;

8) організовує роботу щодо оприлюднення на офіційному вебпорталі місцевих органів виконавчої влади Сумської області публічної інформації, визначеної статтею 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації»;

9) забезпечує в межах наданих повноважень реалізацію державної інформаційної політики щодо забезпечення відкритості та прозорості діяльності Сумської обласної державної адміністрації, забезпечення доступу кожного до інформації тощо.

В складі вищезазначеного Департаменту є сектор забезпечення доступу до публічної інформації. Цей сектор підзвітний та підконтрольний директору Департаменту.

Сектор є спеціальним структурним підрозділом Департаменту, що забезпечує виконання Сумською обласною державною адміністрацією обов'язків розпорядника інформації, передбачених Законом України «Про доступ до публічної інформації» (далі – обласна державна адміністрація).

3. Сектор у своїй діяльності керується Конституцією України, Законом України «Про доступ до публічної інформації», іншими законами України, а також актами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції і Законів України, актами Кабінету Міністрів України, Положенням про Департамент, розпорядженнями та дорученнями голови обласної державної адміністрації, наказами директора Департаменту, цим Положенням.

Метою сектору є організація роботи у сфері забезпечення доступу до публічної інформації, забезпечення прозорості та відкритості діяльності обласної державної адміністрації, сприяння реалізації права фізичних та юридичних осіб на доступ до публічної інформації, що була створена або отримана обласною державною адміністрацією в процесі виконання наданих чинним законодавством повноважень, або яка знаходиться у її володінні.

Сектор при вирішенні питань, віднесених до його компетенції, взаємодіє з структурними підрозділами апарату обласної державної адміністрації, управліннями, департаментами, відділами та іншими структурними підрозділами обласної державної адміністрації, районними державними адміністраціями, підприємствами, установами, організаціями, об'єднаннями громадян та засобами масової інформації.

До основних завдань та функцій сектору відносяться:

1. Забезпечення виконання Сумською обласною державною адміністрацією обов'язків розпорядника інформації, передбачених Законом України «Про доступ до публічної інформації».

2. Надання консультації запитувачам інформації під час оформлення запитів на інформацію та допомогу при оформленні запитів особами, що не мають змоги з поважних причин особисто подати письмовий запит.

3. Забезпечує своєчасне опрацювання запитів на інформацію, надання достовірних та повних відповідей на такі запити в порядку та в строки, визначені Законом України «Про доступ до публічної інформації».

4. Здійснює аналіз та систематизацію запитів на інформацію за галузевою та іншими ознаками, готує та оприлюднює звіти щодо задоволення запитів на інформацію.

5. Здійснює в межах повноважень контроль за виконанням Закону України «Про доступ до публічної інформації» районними державними адміністраціями та структурними підрозділами Сумської обласної державної адміністрації.

6. Забезпечує надання роз'яснень запитувачам інформації щодо порядку оскарження рішень, дій чи бездіяльності Сумської обласної державної адміністрації у разі порушення їх законних прав та інтересів.

7. Координує діяльність та надає методичну і практичну допомогу посадовим особам, які призначені відповідальними з питань запитів на інформацію в структурних підрозділах Сумської обласної державної адміністрації та районних державних адміністраціях.

8. Організовує роботу щодо оприлюднення на офіційному веб-порталі місцевих органів виконавчої влади Сумської області публічної інформації, визначеної статтею 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

9. Здійснює оприлюднення інформації, розпорядником якої є Сумська обласна державна адміністрація на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних.

10. Забезпечує в межах наданих повноважень реалізацію державної інформаційної політики щодо забезпечення відкритості та прозорості діяльності Сумської обласної державної адміністрації, забезпечення доступу кожного до інформації.

В той же час сектор має право:

1. Залучати спеціалістів інших структурних підрозділів обласної державної адміністрації, підприємств, установ, організацій та об'єднань

громадян (за погодженням з їх керівниками) для розгляду питань, що належать до його повноважень.

2. Використовувати системи зв'язку і комунікації обласної державної адміністрації.

3. Проводити консультації, надавати методичні рекомендації апарату, структурним підрозділам обласної державної адміністрації, районним державним адміністраціям та органам місцевого самоврядування з питань, що належать до компетенції сектору.

4. Брати участь у роботі Сумського обласного центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій у навчанні окремих категорій державних службовців та підвищувати кваліфікацію.

5. Співпрацювати з громадськими організаціями щодо прозорості та відкритості діяльності суб'єктів владних повноважень.

6. Представляти, за дорученням керівництва Департаменту обласну державну адміністрацію, в інших органах, підприємствах, установах та організаціях при розгляді питань, що належать до його компетенції.

7. Здійснювати обробку персональних даних фізичних осіб відповідно до законодавства з питань захисту персональних даних для виконання покладених на нього повноважень.

Даний сектор приймає запити та звернення від фізичних та юридичних осіб, та готує відповіді відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» в звичайному порядку.

У 2018 році до Сумської обласної державної адміністрації надійшло 458 запитів на інформацію (поштою – 76, електронною поштою – 346, факсом – 1, телефоном – 4). Від фізичних осіб надійшло 185 запити, від юридичних осіб – 157, від об'єднань громадян без статусу юридичної особи – 20, від представників засобів масової інформації – 14, від органів виконавчої влади як до розпорядника інформації – 82. Задоволено 395 запитів, надіслано належним розпорядникам інформації 49 запитів, відмовлено у задоволенні 14 запитів.

Найбільш поширеними були запити у таких сферах: охорона здоров'я – 166, діяльність місцевих органів виконавчої влади – 101, комунальне господарство – 68, освіта, наукова діяльність – 74, фінансова політика, розпорядження бюджетними коштами – 63, соціальний захист – 64.

У I-III кварталі 2019 року до Сумської обласної державної адміністрації надійшло 363 запити на інформацію (поштою – 35, електронною поштою – 308, телефоном – 2, особистий прийом- 18). Від фізичних осіб надійшло 167 запити, від юридичних осіб – 112, від об'єднань громадян без статусу юридичної особи – 11, від представників засобів масової інформації – 11, від органів виконавчої влади як до розпорядника інформації – 62. Задоволено 304 запитів, надіслано належним розпорядникам інформації 51 запитів, відмовлено у задоволенні 8 запитів. Найбільш поширеними були запити у таких сферах: охорона здоров'я – 166, діяльність місцевих органів виконавчої влади – 101, комунальне господарство – 68, освіта, наукова діяльність – 74, фінансова політика, розпорядження бюджетними коштами – 63, соціальний захист – 64 (Додаток В).

3.2. Визначення рейтингу районних державних адміністрацій Сумської області за напрямом «забезпечення доступу до публічної інформації»

З метою проведення об'єктивної та незалежної оцінки стану виконання законодавства про доступ до публічної інформації районними державними адміністраціями Сумської області протягом жовтня 2019 року було здійснено моніторинг виконання вищезазначених обов'язків.

Запровадження рейтингів спонукає працівників до освоєння нових форм діяльності, підвищення свого фахового рівня, більш якісного виконання поставлених завдань, дозволяє виявити слабкі місця та напрями, в яких необхідно посилити свою роботу.

Пропоную ввести методика, що дозволяє поєднати у собі кількісні та якісні показники забезпечення доступу до публічної інформації на окремих територіях.

Методологія складається з 4 розділів, що дозволяють комплексно оцінити рівень забезпечення доступу до публічної інформації розпорядниками.

Розділ I. Імплементация необхідних норм для забезпечення доступу до публічної інформації в офіційних документах, якими керуються в своїй роботі органи виконавчої влади.

Розділ II. Забезпечення доступу до публічної інформації у відповідь на інформаційні запити.

Розділ III. Забезпечення доступу до публічної інформації шляхом оприлюднення інформації, визначеної статтею 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації», на офіційних веб-сайтах.

Розділ IV. Забезпечення доступу до публічної інформації шляхом оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних.

Основними завданнями моніторингу є виявлення невідповідності в офіційних документах розпорядників публічної інформації в частині регулювання питань, пов'язаних із забезпеченням доступу до інформації, виявлення порушень, які допускають розпорядники публічної інформації при наданні відповідей на запити, та виявлення проблем, з якими стикаються запитувачі при пошуку публічної інформації на офіційних веб-сайтах розпорядників публічної інформації та Єдиному державному веб-порталі відкритих даних.

Оцінка районних державних адміністрацій Сумської області базується на наступних показниках, викладених в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Показники оцінки районних державних адміністрацій за напрямом «доступ до публічної інформації»

№	Напрямок оцінки	Захід, по якому здійснюється оцінка	Критерії оцінки
1.	Імплементация необхідних норм для забезпечення доступу до публічної інформації	Визначено спеціальний структурний підрозділ або посадову особу, які організують доступ до публічної інформації	Так – 1 бал, ні – 0 балів
2.		Затверджено порядок	Так – 1 бал, ні – 0 балів

		опрацювання (розгляду) запитів на інформацію	
3.		Затверджено систему обліку документів, що містять публічну інформацію	Так – 1 бал, ні – 0 балів
4.		Наявність спеціального місця для роботи запитувачів з документами чи їх копіями	Так – 1 бал, ні – 0 балів
5.		Наявність порядку обліку запитів на інформацію	Так – 1 бал, ні – 0 балів
6.		Затверджено перелік наборів даних, що підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних	Так – 1 бал, ні – 0 балів
7.	Надання публічної інформації у відповідь на запит	Надання відповіді у повному обсязі	Відповідь надана в повному обсязі (на всі питання запити відповідь надана, правильно оформлена відповідь) – 3 бали; надано відповідь в неповному обсязі (не правильно оформлена відповідь, або не надано відповідь на всі питання) – 2 бали; відповідь надана частково (відповідь надана лише на деякі питання запити) – 1 бал; не надана відповідь – 0 балів.
8.		Надання відповіді у терміни, передбачені законодавством	Вчасно надана відповідь на запит – 1 бал, надана відповідь в порушені терміни – 0 балів
9.	Оприлюднення публічної інформації на офіційних сайтах (відповідно до ст. 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації»)	Інформація про організаційну структуру, місію, функції, повноваження, основні завдання, напрями діяльності та фінансові ресурси	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів
10.		Нормативно-правові акти, акти індивідуальної дії (крім внутрішньоорганізаційних, прийняті розпорядником, проекти рішень, що підлягають обговоренню, інформацію про нормативно-правові засади діяльності	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів
11.		Перелік та умови отримання послуг, що надаються цими органами, форми і зразки документів, правила їх заповнення	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів

12.		Порядок складання, подання запиту на інформацію, оскарження рішень розпорядників інформації, дій чи бездіяльності	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів
13.		Інформація про систему обліку, види інформації, яку зберігає розпорядник	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів
14.		Перелік наборів даних, що оприлюднюються у формі відкритих даних	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів
15.		Інформація про механізми чи процедури, за допомогою яких громадськість може представляти свої інтереси або в інший спосіб впливати на реалізацію повноважень розпорядника інформації	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів
16.		Плани проведення та порядок денний своїх відкритих засідань	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів
17.		Розташування місць, де надаються необхідні запитувачам форми і бланки установи	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів
18.		Загальні правила роботи установи, правила внутрішнього трудового розпорядку	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів
19.		Звіти, в тому числі щодо задоволення запитів на інформацію	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів
20.		Місцезнаходження, поштова адреса, номери засобів зв'язку, адреса офіційного веб-сайту та електронної пошти	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів
21.		Прізвище, ім'я та по батькові, службові номери засобів зв'язку, адреси електронної пошти керівника органу та його заступників	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів

22.		Прізвище, ім'я та по батькові, службові номери засобів зв'язку, адреси електронної пошти керівників структурних підрозділів	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів
23.		Основні функції структурних підрозділів	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів
24.		Публічна інформація структурних підрозділів	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів
25.		Графік прийому громадян	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів
26.		Вакансії, порядок та умови проходження конкурсу на заміщення вакантних посад	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів
27.		Перелік і службові номери засобів зв'язку підприємств, установ та організацій, що належать до сфери їх управління, та їх керівників	Інформація оприлюднена у повному обсязі – 3 бали; більшість необхідної інформації оприлюднено – 2 бали; інформація оприлюднена частково – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів
28.		Проставляння дати оприлюднення	Оприлюднено всі дати оновлення – 3 бали; більшість рубрик мають дату оновлення – 2 бали; оприлюднено дати оновлення частково – 1 бал; відсутні дати оновлення – 0 балів
29.	Оприлюднення інформації у	Оприлюднена кількість наборів даних	Кількість оприлюднених наборів даних – кількість балів
30.	формі відкритих даних на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних	Актуальність оприлюдненої інформації у формі відкритих даних	Вся інформація у формі відкритих даних оновлюється вчасно – 3 бали; більшість інформації оприлюднюється вчасно – 2 бали; інформація оновлюється несистематично – 1 бал; інформація відсутня – 0 балів

Вихідні дані для проведення оцінки беруться з 4-х джерел:

- 1) інформація районних державних адміністрацій, що надається на відповідний лист Сумської обласної державної адміністрації;
- 2) офіційний веб-сайт районної державної адміністрації;

- 3) єдиний державний веб-портал відкритих даних;
- 4) відповіді на запит на публічну інформацію, що надавались районними державними адміністраціями.

Після того, як остаточно визначено множину змінних, які характеризують результативність діяльності районних державних адміністрацій, необхідно провести їх нормалізацію. Серед методів нормалізації обрано метод Min-Max, який дозволяє привести всі дані до одного діапазону в межах від 0 до 1.

Всі показники у даній оцінці є показниками-стимуляторами, тому для їх нормування будемо використовувати наступну формулу [33]:

$$y_{ij} = \frac{x_{ij} - x_{i\min}}{x_{i\max} - x_{i\min}} \quad (3.1)$$

де y_{ij} – безрозмірне (нормалізоване) значення i -го статистичного показника в j -му регіоні;

x_{ij} – значення i -го статистичного показника в j -му регіоні;

$x_{i\max}$ та $x_{i\min}$ – максимальне та мінімальне значення i -го статистичного показника.

Таким чином ми отримаємо систему нормалізованих показників, що характеризують рівень забезпечення доступу до публічної інформації районними державними адміністраціями Сумської області.

Крім того, кожен з цих показників має різну вагу у загальній оцінці рівня забезпечення доступу до публічної інформації. Вага цих показників може бути визначена в рамках обговорення за участю експертів та представників громадськості. Пропоную ввести наступну вагу для кожного показника (таблиця 3.2).

Таблиця 3.2 – Вага показників у оцінці рейтингу районних державних адміністрацій за напрямом «доступ до публічної інформації»

№	Показник, за яким здійснюється оцінка	Вага показника, %
1.	Визначено спеціальний структурний підрозділ, який організовує доступ до публічної інформації або визначено посадову особу, яка організовує	3

	доступ до публічної інформації	
2.	Затверджено порядок опрацювання (розгляду) запитів на інформацію	3
3.	Затверджено систему обліку документів, що містять публічну інформацію	3
4.	Наявність спеціального місця для роботи запитувачів з документами чи їх копіями	3
5.	Наявність порядку обліку запитів на інформацію	3
6.	Затверджено перелік наборів даних, що підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних	3
7.	Надання відповіді у повному обсязі	5
8.	Надання відповіді у терміни, передбачені законодавством	4
9.	Інформація про організаційну структуру, місію, функції, повноваження, основні завдання, напрями діяльності та фінансові ресурси	3
10.	Нормативно-правові акти, акти індивідуальної дії (крім внутрішньоорганізаційних), прийняті розпорядником, проекти рішень, що підлягають обговоренню, інформацію про нормативно-правові засади діяльності	3
11.	Перелік та умови отримання послуг, що надаються цими органами, форми і зразки документів, правила їх заповнення	3
12.	Порядок складання, подання запиту на інформацію, оскарження рішень розпорядників інформації, дій чи бездіяльності	2
13.	Інформація про систему обліку, види інформації, яку зберігає розпорядник	5
14.	Перелік наборів даних, що оприлюднюються у формі відкритих даних	3
15.	Інформація про механізми чи процедури, за допомогою яких громадськість може представляти свої інтереси або в інший спосіб впливати на реалізацію повноважень розпорядника інформації	3
16.	Плани проведення та порядок денний своїх відкритих засідань	3
17.	Розташування місць, де надаються необхідні запитувачам форми і бланки установи	3
18.	Загальні правила роботи установи, правила внутрішнього трудового розпорядку	3
19.	Звіти, в тому числі щодо задоволення запитів на інформацію	3
20.	Місцезнаходження, поштова адреса, номери засобів зв'язку, адреса офіційного веб-сайту та електронної пошти	3
21.	Прізвище, ім'я та по батькові, службові номери засобів зв'язку, адреси електронної пошти керівника органу та його заступників	3
22.	Прізвище, ім'я та по батькові, службові номери засобів зв'язку, адреси електронної пошти керівників структурних підрозділів	3
23.	Основні функції структурних	3
24.	Інша публічна інформація структурних підрозділів	5

25.	Графік прийому громадян	3
26.	Вакансії, порядок та умови проходження конкурсу на заміщення вакантних посад	3
27.	Перелік і службові номери засобів зв'язку підприємств, установ та організацій, що належать до сфери їх управління, та їх керівників	3
28.	Проставляння дати оприлюднення	3
29.	Оприлюднена кількість наборів даних	5
30.	Актуальність оприлюдненої інформації у формі відкритих даних	5
Разом		000

Інтегральний показник (індекс) рівня забезпечення доступу до публічної інформації будемо обчислювати за формулою:

$$G_j = \sum_{i=1}^n y_{ij} w_i \quad (3.2)$$

де G_j – індекс рівня забезпечення доступу до публічної інформації в j -му регіоні (районі чи місті);

y_{ij} – безрозмірне (нормалізоване) значення i -го статистичного показника в j -му регіоні;

w_i – вага i -го статистичного показника.

Досить великою за обсягом є робота щодо визначення початкових показників. Зібравши всі вихідні дані, заповнюється спеціально підготовлена таблиця в програмі Microsoft Excel. Початкові показники для визначення рейтингу викладені в додатку Г. Після цього розраховуються нормалізовані показники за формулою (3.2.) та визначається рейтинг районних державних адміністрацій за напрямом «забезпечення доступу до публічної інформації» за формулою (3.2) (додаток Д).

Для візуального представлення отриманих результатів побудуємо діаграму (рис. 3.3).

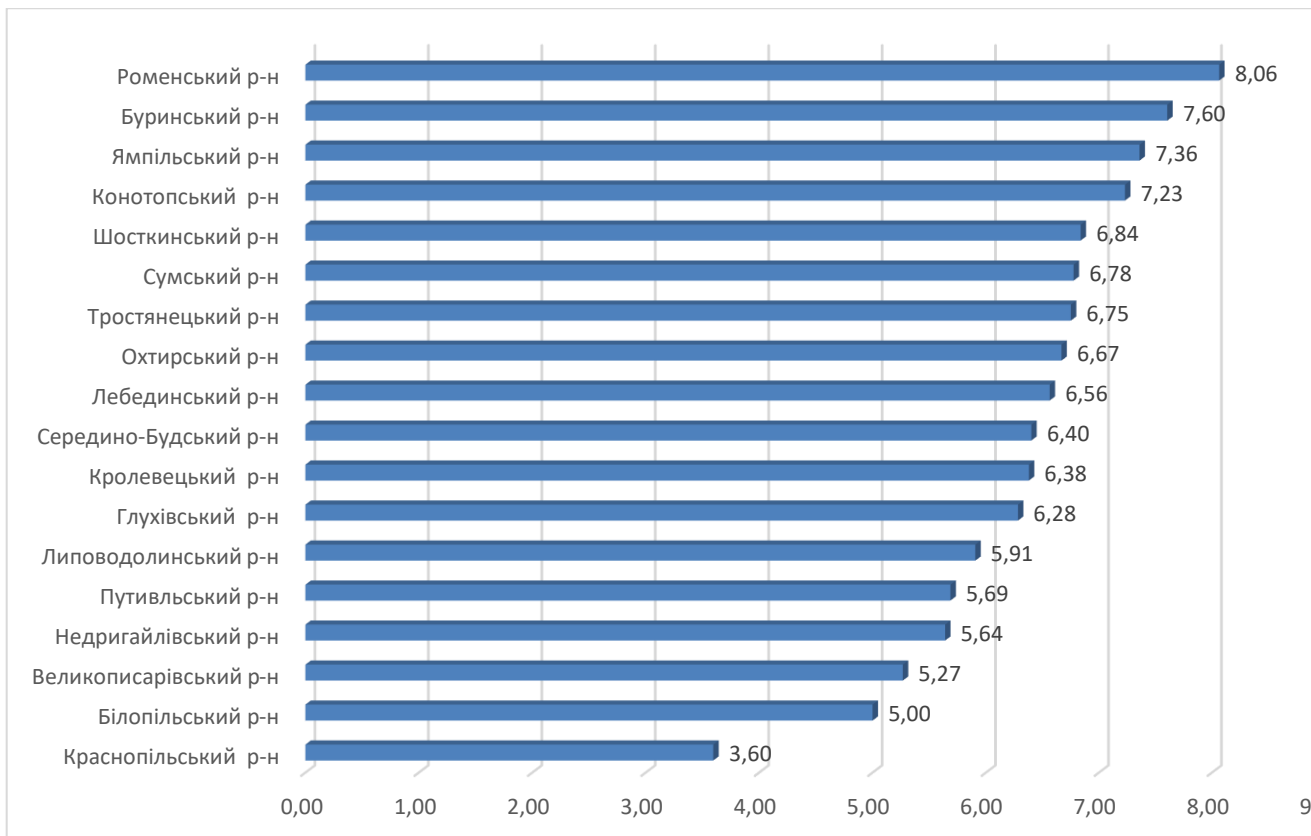

Рисунок 3.3 – Рейтинг районних державних адміністрацій Сумської області за напрямом «забезпечення доступу до публічної інформації»

Роменська районна державна адміністрація є лідером щодо забезпечення доступу громадян до публічної інформації. Буринська та Ямпільська районні державні адміністрації теж на належному рівні виконують обов'язки щодо організації доступу до публічної інформації.

Моніторинг виявив, що рівень імплементації необхідних норм для забезпечення доступу до публічної інформації в офіційних документах, якими керуються в своїй роботі районні державні адміністрації, складає 100 %.

За результатами моніторингу були виявлені порушення деякими районними державними адміністраціями у забезпеченні доступу до публічної інформації шляхом надання інформації у відповіді на запити (відповідь була надана не у повному обсязі – 6 розпорядниками інформаціями, відповідь не надана взагалі – 1 розпорядник, відповідь надана не вчасно – 1 розпорядник).

Результатами моніторингу також стало визначення загального рівня інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади

обов'язковою публічною інформацією, розміщення якої чітко регламентовано на законодавчому рівні. Можна зробити висновок, що районні державні адміністрації Сумської області наповнюють офіційні веб-сайти на рівні 79 %.

Найслабшою ланкою забезпечення доступу до публічної інформації в органах виконавчої влади є оприлюднення інформації у формі відкритих даних на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних. Районні державні адміністрації Сумської області оприлюднюють публічну інформації у формі відкритих даних на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних на рівні 55 %.

Дана методика може бути удосконалена за допомогою введення нових показників відповідно до вимог часу та завдань, що ставляться перед місцевими органами виконавчої влади, запровадження нових значень для ваги того чи іншого показника за результатами консультацій з експертами. Крім того, можна ввести проміжний підрахунок рейтингів за окремими напрямками, наприклад, «оприлюднення публічної інформації на офіційному веб-сайті» чи «оприлюднення інформації у формі відкритих даних на єдиному державному веб-порталі відкритих даних».

Запровадження цієї методики оцінювання роботи органів державної влади підвищить загальний рівень забезпечення доступу до публічної інформації районних державних адміністрацій при виправленні зазначених недоліків.

Запропонована методика оцінювання рейтингу районних державних адміністрацій може бути корисною і в інших галузях (економіки, освіти, культури), оскільки дозволяє привести до нормалізованих значень різномірні показники та порівняти між собою.

3.3. Проблемні питання забезпечення доступу до публічної інформації, шляхи їх вирішення

В процесі доступу до публічної інформації виникає багато труднощів . Однією з головних причин є недосконалість законодавства в даній сфері, в

сфері інформації, через те, що життя диктує свої умови, і законодавство не відповідає сучасному рівню розвитку інформаційних відносин. Насьогодні продовжується полеміка вокруг понять інформаційних відносин, що можна вважати публічною інформацією, тому перше, що потрібно визначитись, в якому розумінні дані поняття розуміти та використовувати. Неоднозначність та хаотичність застосування термінології у чинному законодавстві створює проблеми тлумачення та практичного застосування правових норм.

Відомо, що будь яка діяльність, в тому числі і в сфері доступу до інформації спирається на використання певної термінології. Починаючи дослідження, доцільно з'ясувати насамперед поняття інформації, яке закріплене в законодавстві.

Так в Законі України «Про інформацію» і в Цивільному кодексі України законодавець визначає інформацію, як будь – які дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях та відображені в електронному вигляді. Водночас в Законі України «Про захист економічної конкуренції» подане більш розгорнуте визначення, зокрема інформація розглядається як відомості в будь-якій формі та вигляді, які можуть бути збережені на будь-яких носіях (у тому числі листування, книги, помітки, ілюстрації (карти, діаграми, органіграми, малюнки, схеми тощо), фотографії, голограми, кіно-, відео-, мікрофільми, звукові записи, бази даних комп'ютерних систем або повне чи часткове відтворення їх елементів), пояснення осіб та будь-які інші публічно оголошені чи документовані відомості [34].

Також необхідно звернути увагу на те, що в Законі України «Про інформацію» поняття «таємна інформація» та «конфіденційна інформація» має неоднозначне тлумачення, тому між ними дуже важко зрозуміти принципові відмінності, і працівники, що постійно стикаються з інформацією як об'єктом своєї роботи не завжди можуть авднести певну інформацію до той, чи той категорії.

Дивним залишається і той факт, що в основному законі «Про інформацію» не згадується поняття «публічної інформації» як такової. Таким

чином, на мою думку, беручи до уваги вищезазначене, необхідно досягти чіткої категоріальної термінології, слід переглянути основні нормативно – правові акти в інформаційній сфері та внести до них відповідні зміни.

До проблемних питань доступу громадян до публічної інформації також можна зарахувати потребу в більш чіткому правовому врегулюванні грифу секретності «Для службового користування». В цьому випадку йдеться про ухвалення переліку видів службової інформації виключно на підставі рішення суб'єкта владних повноважень та еправомірне обмеження доступу до неї. Сьогодні є випадки ухвалення таких переліків з абсолютно необґрунтованим внесенням до них абсолютно тих чи інших відомостей. Ми часто можемо стати свідками далеко непоодиноких випадків, коли за грифом «ДСК» (для службового користування) приховуються суспільно значущі рішення, зокрема інформація про розпорядження бюджетними коштами, або ж володіння, користування, розпорядження державним і комунальним майном, або відповідні документи, що говорять про умови отримання цих коштів та майна, прізвища, імена, по – батькові цих осіб або найменування юридичних осіб, які отримали ці кошти чи майно. Цим порушується право громадян на доступ до інформації, яка становить значущий суспільний інтерес, в подальшому це виключає можливість над цими питаннями взяти громадський контроль, що може мати в собі і корупційну складову. Таким чином, як громадськість може взяти участь у прийнятті публічних рішень чи якось на них вплинути?

Тому необхідно зазначити, що не може бути заздалегідь визначеного переліку відомостей, що можна віднести до службової інформації. Тому, у кожному індивідуальному випадку необхідно визначатися і ставити собі питання: 1) чи загрожує розповсюдження інформації суспільному інтересу (або територіальній цілісності, чи національній безпеці тощо); 2) як можна виміряти шкоду, що буде гіпотетично після розголошення інформації; 3) прояснити, чому шкода від оприлюднення інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні..

До того ж, мірилом відкритості інформації на сьогодні в державах являється оприлюднення інформації доходів державних службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування. В частині опублікування доходів це вже стало публічною інформацією, хоча думки судів, міністерств та відомств не можуть дійти згоди з цього питання. Адже вільний доступ до «е – декларацій» на виконання рішень Конституційного суду України від 27.10.2020 року №13-Р/2020 доступ припинено, а на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 29.10.2020 №1363-р доступ до даного реєстру відновлено. [35]

Таким чином, назріває проблема у створенні певного **єдиного** органу, що буде вирішувати чи відноситься певна інформація до публічної, який її вид, чи потребує вона обмеження. В Україні вже давно ведуть мову про необхідність створення посади «інформаційного комісара», такого собі Уповноваженого з питань права на доступ до інформації, який буде останньою інстанцією позасудового вирішення спорів щодо віднесення конкретно вказаної інформації до певного виду.

ВИСНОВКИ

Проведений аналіз організаційних засад забезпечення доступу до публічної інформації органами державної влади в Сумській області дало змогу сформулювати такі висновки.

1. Проаналізовано, що для України розвиток сфери відкритих даних має досить важливе значення, тому що оприлюднення та використання публічної інформації у формі відкритих даних є першочерговою та необхідною умовою для створення продуктів та сервісів, що призведе розвитку інновацій, інвестицій та економічного зростання країни. Україна перебуває на перших етапах, робить перші кроки до розвитку відкритих даних. Обов'язок розпорядників інформації оприлюднювати ключові набори даних, а також підтримка активної спільноти відкритих даних, до якої належать стартапи, певні реєстри, дані громадських організацій та діяльність журналістів, що призводить до посилення українських позицій в міжнародних рейтингах відкритих даних.

Але проблемним у становленні сфери відкритих даних є недостатнє фінансування, слабке технічне оснащення чи відстале програмне забезпечення, поінформованість населення про можливості використання відкритих даних недостатня. Шляхами для вирішення цих питань є впровадження інформаційних технологій на рівні ,достатньому для забезпечення доступу та користування інформацією, а також беззаперечно виділення коштів з державного і місцевого бюджетів, забезпечення більш активної участі громадськості в обговоренні пропозицій щодо впровадження конкретних планів відкриття даних, програм контролю за їх доступністю, якістю та своєчасним оновленням.

2. Розраховано рейтинг районних державних адміністрацій Сумської області за напрямом «забезпечення доступу до публічної інформації». Запропонована методика дозволяє поєднати у собі кількісні та якісні показники забезпечення доступу до публічної інформації. Запровадження цієї методики оцінювання роботи органів державної влади підвищить загальний рівень

забезпечення доступу до публічної інформації районних державних адміністрацій при виправленні зазначених недоліків.

3. Виявлено проблемні питання забезпечення реалізації права на доступ до публічної інформації, зокрема: недосконалість чинного законодавства, неналежний рівень знань громадян та юридичних осіб вимог законодавства про доступ до публічної інформації, ігнорування розпорядниками інформації вимог законодавства через відсутність у них культури спілкування, відкритості та публічності діяльності, відсутність у громадян знань про право на отримання відповідної інформації та його відмежування від права на звернення громадян, суперечлива судова практика та суперечлива практика вищих органів влади з вирішення спорів у аналогічних справах, неефективний рівень контролю з боку уповноважених органів державної влади.

4. З метою удосконалення організаційних засад забезпечення доступу до публічної інформації органами державної влади запропоновано внести зміни до Закону України «Про доступ до публічної інформації», забезпечити роз'яснення громадянам їх права на доступ до публічної інформації через засоби масової інформації, проводити навчання та тренінги для працівників розпорядників інформації, здійснювати періодичний моніторинг стану дотримання законодавства про доступ до публічної інформації, створити окремий незалежний інститут Інформаційного комісара з питань дотримання права на інформацію.

5. Пропоную створення посади «інформаційного комісара», такого собі Уповноваженого з питань права на доступ до інформації, що буде останньою інстанцією позасудового вирішення спорів щодо віднесення конкретно вказаної інформації до певного виду. Це такий собі **єдиний** орган для вирішення чи відноситься певна інформація до публічної, який її вид, чи потребує вона додаткових обмеження, також він визначатиме силу шкоди, що може бути спричинена необґрунтованим розповсюдженням інформації і додатково накладати обмеження на її поширення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вікіпедія. Українська енциклопедія. Електронний ресурс:
https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F#%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE_%D0%BD%D0%B0_%D1%96%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8E
2. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.
3. Основи інформаційно-аналітичної діяльності : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Захарова, Л. Я. Філіпова. - К. : Центр учбової літератури, 2013. - 335 с.
4. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січня 2011 р. № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – С. 1491.
5. Корнієвський О. А. Забезпечення доступу до публічної інформації як стратегічний пріоритет державної політики України : аналіт. доп. / [О. А. Корнієвський, П. Ф. Вознюк, Д. М. Горелов, Ю. В. Опалько та ін.] ; за ред. О. А. Корнієвського, В. М. Яблонського. – К. : НІСД, 2012. – 72 с.
6. Аблякімова Е. Е. Правове і суспільне значення публічної інформації [Електронний ресурс] / Е. Е. Аблякімова // Актуальні проблеми політики. – 2013. – Вип. 50. – С. 52-60. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/appol_2013_50_7.
7. Тептюк Є. П. Конституційне право на доступ до публічної інформації: проблеми законодавчого регулювання та судового захисту : дис. канд. юрид. наук : 12.00.02 / Є. П. Тептюк; Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. – Київ, 2018. – 216 с.
8. Пілат Є. Г. Аналіз змісту поняття «публічна інформація» у співвідношенні з поняттям «офіційна інформація» [Електронний ресурс] / Є. Г. Пілат // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – Вип. 4 (Том 2). – С. 125-129. – Режим доступу: http://www.lj.kherson.ua/2015/pravo04/part_2/33.pdf.

9. Про публічну інформацію [Електронний ресурс] : Закон Естонії від 15 листопада 2000 р. – Режим доступу: http://estonia.news-city.info/docs/sistemsw/dok_iegrsi/index.htm.

10. Відкритість та прозорість органів державної влади в контексті законодавства про доступ до публічної інформації [Електронний ресурс] : Івано-Франківський центр науки, інновацій та інформатизації. – Івано-Франківськ, 2012. – 115 с. – Режим доступу: http://center.gov.ua/component/k2/item/download/143_6ab64d8c7cf9bd7e44bb44623f96ce1a.

11. Кормілецький О. М. Формування системи державного контролю забезпечення доступу громадян до офіційної інформації в органах влади [Електронний ресурс] / О. М. Кормілецький // Державне управління: теорія та практика. – 2013. – № 1. – С. 1-7. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Dutp_2013_1_29.

12. Конституція України від 28.06.1996. Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

13. Олійник А. Ю. Конституційно-правовий механізм забезпечення основних свобод людини і громадянина в Україні : [монографія] / А. Ю. Олійник. – К. : Алерта, КНТ, Центр навчальної літератури, 2008. – 472 с.

14. Аблякімова Е. Е. Адміністративно-правове забезпечення доступу до публічної інформації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Е. Е. Аблякімова. – Київ, 2014. – 19 с.

15. Андрусів В. Доступ до публічної інформації: найчастіші запитання та відповіді / За заг. ред. В. Андрусіва, Д. Котляра ; Укр. незалеж. Центр політ. дослідж. – К. : [Агентство «Україна»], 2012. – 64 с.

16. Науково-практичний коментар до Закону України «Про доступ до публічної інформації» [Електронний ресурс] / Д. Котляр, Р. Головенко, О. Нестеренко, Т. Шевченко ; Центр суспільних медіа за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» та Програми сприяння Парламенту. –

Київ, 2012. – 335 с. – Режим доступу: https://cedem.org.ua/wp-content/uploads/2012/04/7efd195590f891f51d636939b9dd0ca9_1432818344.pdf.

17. Кодекс законів про працю: Закон України від 10.12.1971 року № 322-VIII Електронний ресурс : zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08?find=1&text

18. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 35-36, № 37, ст.446. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>

19. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV Електронний ресурс : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

20. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

21. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки : Закон України від 14.10.2014 № 1699-VII// Відомості Верховної Ради України, 2014, № 46, ст.2047. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18>.

22. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 р. № 1176-р «Про затвердження плану дій із впровадження Ініціативи “Партнерство “Відкритий Уряд” у 2014-2015 роках». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1176-2014-%D1%80>.

23. Ковтун М.С., Хрякова Н.О. Відкриті дані в Україні: сутність та стан розвитку [Електронний ресурс] / Ж. В. Завальна // Форум права. – 2018 (2)– С. 66-73. – Режим доступу: <http://forumprava.pp.ua/files/066-073-2018-2-----,------10-.pdf>

24. Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 85. – С. 10.

25. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.09.2016 № 686-р. «Деякі питання приєднання до Міжнародної хартії відкритих даних». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/686-2016-%D1%80>

26. Україна долучилася до Хартії відкритих даних [Електронний ресурс].
40. Про практику застосування адміністративними судами законодавства про доступ до публічної інформації [Електронний ресурс] : Постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 29 вересня 2016 р. № 10. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010760-16>.

27. Як відкриті дані латають ями на дорогах і розвивають український бізнес [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://impactlab.media/2019/02/13/open_data/

28. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 року № 275-р. «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D1%80>

29. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>

30. Шесть достижений года открытых данных [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/rus/columns/2019/01/16/644299/> (дата звернення: 16.01.2019)

31. Стали відомі переможці конкурсу Open Data Challenge 2019, які розділили 2,5 млн гривень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.prostir.ua/?news=staly-vidomi-peremozhtsi-tretho-schorichnoho-konkursu-open-data-challenge-2019-yaki-rozdilyly-25-mln-hryven> (дата звернення: 26.09.2019)

32. Приймак В. І. Математичні методи економічного аналізу: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. І. Приймак – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 296 с.

33. Міжнародні стандарти забезпечення свободи вираження поглядів. Збірник публікацій Артикулю 19 [Електронний ресурс] / За ред. Тараса Шевченка, Тетяни Олексіюк. – К., «Фенікс». – 2008. – 224 с. – Режим доступу: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=101779>.

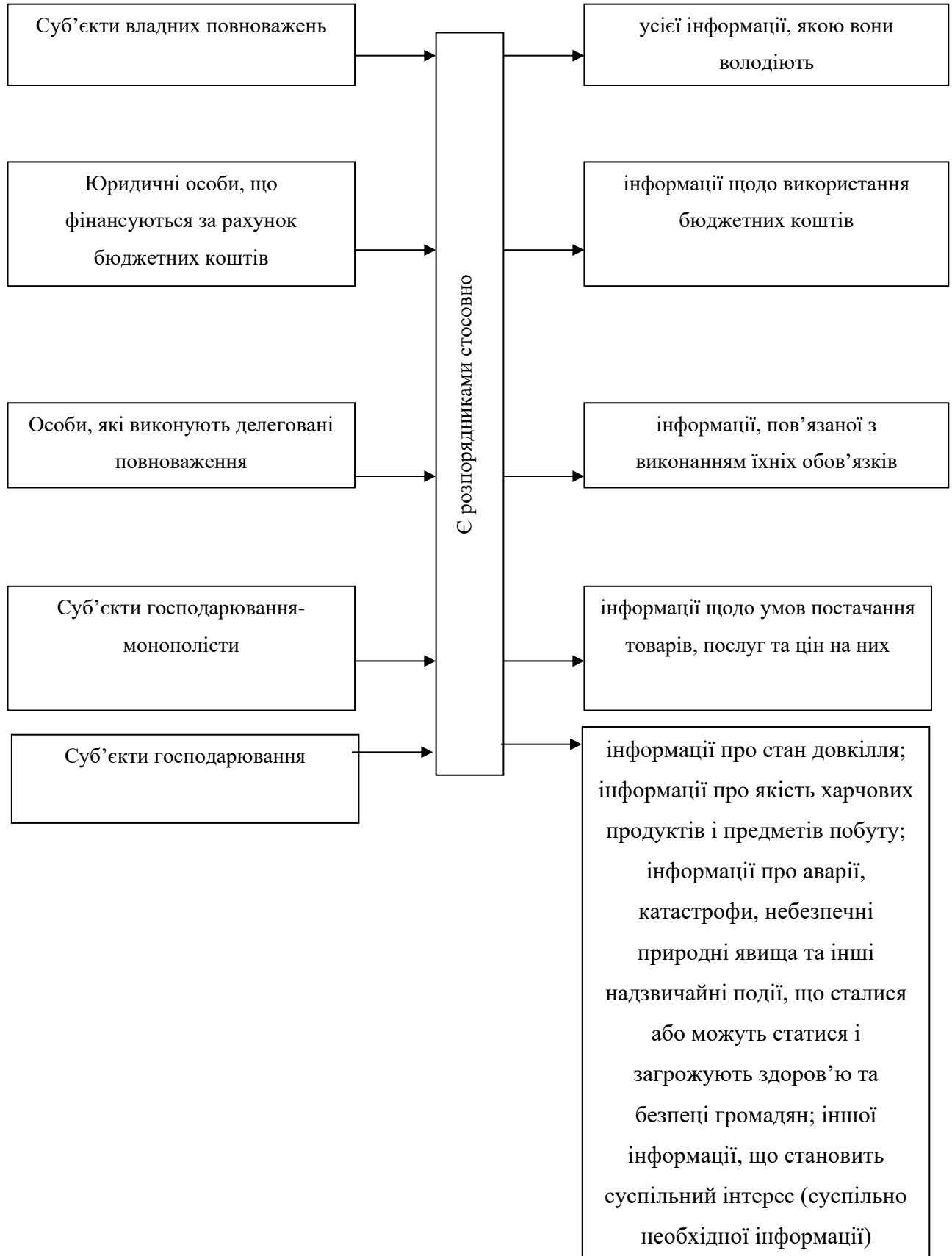
34. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січня 2001 року № 2210-III// Електронний ресурс : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/221014?find=1&text=%D1%96%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96#w1_1

35. Електронний ресурс : <https://public.nazk.gov.ua/>.

ДОДАТКИ

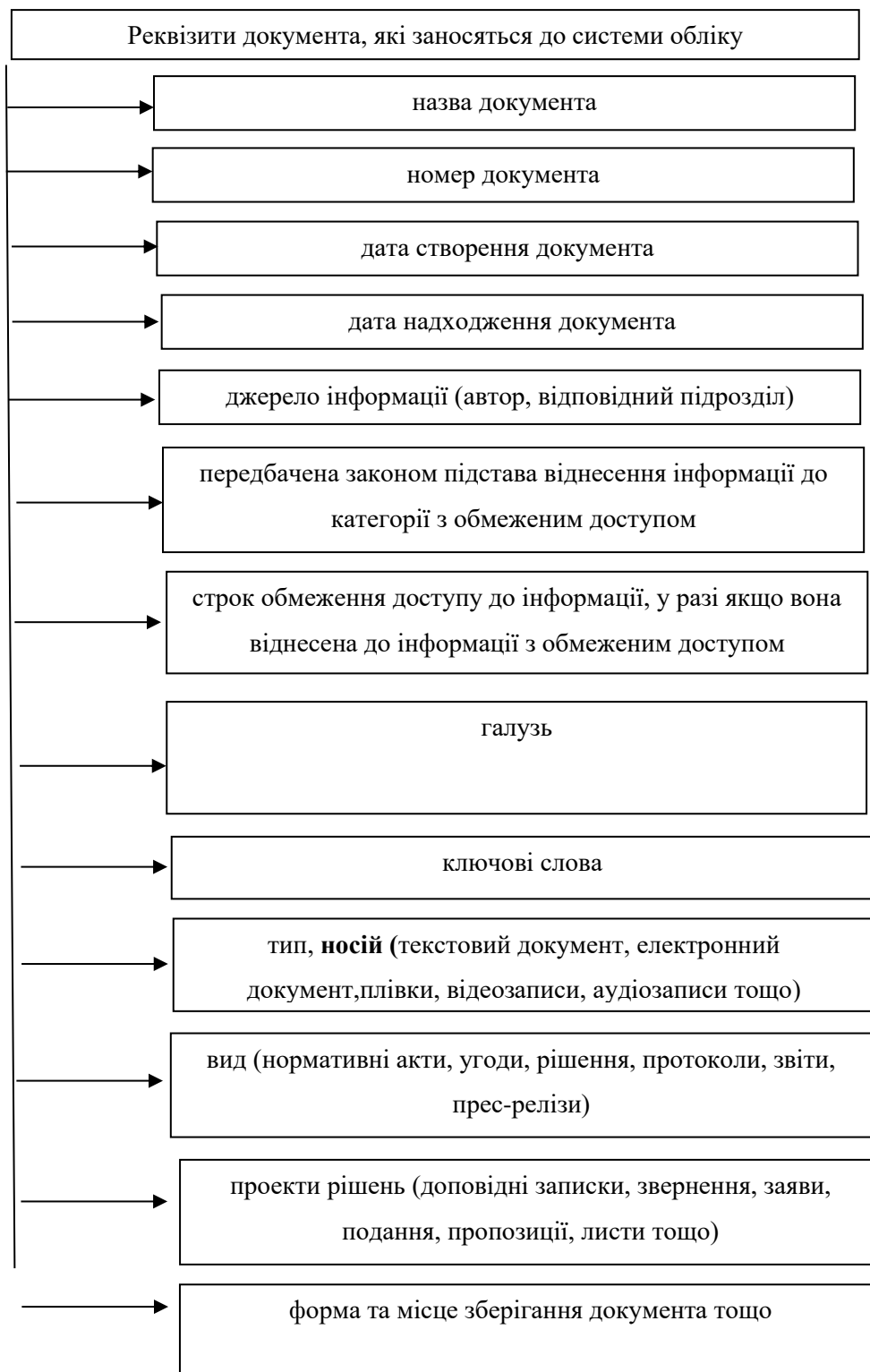
ДОДАТОК А

Рис. А.1 Обсяг публічної інформації в залежності від категорії розпорядника

ДОДАТОК Б

Рис. Б.1 Відомості, що вносяться до облікової картки документа

ДОДАТОК В

Інформація про стан розгляду запитів на інформацію органами влади Сумської області за I-III квартал 2019 року

Назва органу виконавчої влади	Загальна кількість отриманих запитів на інформацію	Кількість запитів на інформацію, що надійшли										Результати розгляду запитів на інформацію			
		за типом входження запиту					за особою запитувача			від представників ЗМІ	від ОБВ як до розпорядника інформації	задоволено	надіслано належним розпорядникам інформації	відмовлено	опрацьовується
		поштою	ел. поштою	факсом	телефоном	особистий прийом	від фізичних осіб	від юридичних осіб	від об'єднань громадян без статусу юридичної особи						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Сумська обласна державна адміністрація	363	35	308	0	2	18	167	112	11	11	62	304	51	8	0
у т.ч. сектор забезпечення доступу до публічної інформації	205	12	175	0	2	16	106	65	3	7	24	169	31	5	0
структурні підрозділи обласної державної адміністрації	158	23	133	0	0	2	61	47	8	4	38	135	20	3	0
Районні державні адміністрації	564	33	501	0	4	26	281	140	30	11	102	452	111	1	0
Виконавчі комітети міських рад	641	101	364	0	3	173	392	138	33	16	62	608	14	15	4
Усього	963	147	567	0	3	246	608	206	47	29	73	916	25	18	4

Продовж. ДОДАТКУ В

Класифікатор змісту запитів, розглянутих органами влади Сумської області за I-III квартал 2019 року

Назва органу виконавчої влади	Разом (питань)	Реалізація промислової політики	Аграрний сектор, земельні відносини	Реалізація житлової політики, будівництво	Комунальне господарство	Транспорт і зв'язок	Економічна, інвестиційна політика, підприємництво	Фінансова політика	Праця та заробітна плата	Соціальний захист	Охорони здоров'я	Освіта, наукова діяльність	Правова інформація	Інформація про стан довкілля	Інформація щодо надзвичайних ситуацій та	Питання сім'ї, дітей, молоді	Питання гендерної рівності	Питання культури	Питання спорту та туризму	Діяльність центральних органів виконавчої влади	Діяльність місцевих органів виконавчої влади	Діяльність органів місцевого самоврядування	Діяльність об'єднань громадян, релігійні	Інше
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Сумська обласна державна адміністрація	573	0	33	4	10	28	6	31	17	62	116	39	49	36	0	2	3	27	4	2	42	8	30	24
у т.ч. сектор забезпечення доступу до публічної інформації	355	0	20	1	10	27	3	26	13	31	22	19	49	27	0	1	1	13	4	2	35	8	30	13
структурні підрозділи обласної державної адміністрації	218	0	13	3	0	1	3	5	4	31	94	20	0	9	0	1	2	14	0	0	7	0	0	11
Районні державні адміністрації	757	6	53	10	38	39	11	56	5	82	44	6	33	11	1	2	0	66	1	0	120	41	13	119
Виконавчі комітети міських рад	1425	1	121	99	122	19	47	93	16	72	19	42	35	0	2	5	0	31	2	0	6	443	9	241
Усього	2755	7	207	113	170	86	64	180	38	216	179	87	117	47	3	9	3	124	7	2	168	492	52	384

